

Evliya Çelebi aslen Kütahyalıdır. 1611 yılında İstanbul'da Unkapanı'nda dünyaya gözlerini açmıştır. Babası sarayın kuyumcu başıdır. Çocukluğunda çok meraklı, araştırmayı, öğrenmeyi, soru sormayı seven bir çocuk olan Çelebi'nin bu özellikleri yüzünden başına ufak tefek kazalar da gelmiştir.

Meraklılığı yüzünden annesinden zaman zaman ceza alan Çelebi, böyle durumları bile fırsata çevirmeyi çok iyi bilmiştir. Bir gün annesini kızdıran küçük Çelebi ahıra kapatılmış ve oradaki ortam onun için yeni olduğundan dolayı ahır ve ahırdaki hayvanları incelemiştir. Hatta hayvanların konuştuğunu ve onların da kendisine cevap verdiğini bile hayal etmiştir.

Babası mesleği sebebiyle ülkenin birçok şehrini gezmiş ve buralarda edindiği deneyimleri oğluyla paylaşmıştır. Öyle ki küçük Çelebi de gezip görmek için yanıp tutuşmaktadır. Belli bir zaman sonra Padişahın da dikkatini çeken bu meraklı çocuk Medrese 'de eğitim hayatına başlamıştır. Müzik ve yazı dersleri almıştır. Hafız ve şair gibi unvanlarının yanı sıra el sanatlarında da bilgisi vardır. Hat, nakış gibi sanatları da öğrenmiştir.

Gezmeye olan ilgisi de babası ve büyüklerinin anlattıklarından kaynaklanır. Bir gece rüyasında kalabalık bir cemaat arasında Hz. Muhammed'i görmüş, huzuruna varınca; "Şefa'at ya Resulallah" diyecekken heyecanla; "Seyahat ya Resulallah!" demiştir. Sonraki gün rüyasını bilgin bir kişi Şeyhi Abdullah Dede'ye paylaştığında Şeyh, bu rüyanın hayırlı olduğunu ve mutlaka seyahate çıkması gerektiğini tavsiye etmiştir. Kendisi de artık seyahat etmesi gerektiği kanısına varmıştır.

Böylece 1640 yılında seyahatlerine başlamıştır. Gezdiği gördüğü yerleri Seyahatname adlı bir eserde toplamıştır. Seyahatname 'de birçok günlük hayat alışkanlıkları, sosyal yaşam bilgileri, gelenek görenekler ve coğrafi bilgiler bulunmaktadır. Aynı zamanda Seyahatname sayesinde tarih, sosyal yapı, şehir kültürü konusunda da bilgi sahibi oluyoruz. Görmek, duymak suretiyle hepsini kayda geçirmiştir.

Evliya Çelebi 17. Yüzyılda yaşamış uzun süre Avrupa, Asya ve Mısır'ı gezmiştir.

Evliya Çelebi'nin günümüze kadar uzanan sözleri bizlere hala yol göstermektedir. Bunlarda bazılarını sizlerle de paylaşmak isteriz.

- Seyahat Ya Rasullallah...
- Ekili tarlaya basma!
- Evden eve söz taşıma.
- Davetsiz bir yere gitme!
- Besmelesiz yemek yeme.
- İyilik eden elbette iyilik bulur...
- Kimsenin payına/hakkına göz dikme.
- Her zaman geniş kalpli ve hoş meşrep ol.
- Çünkü Allah'ın âdetidir, güneş doğudan doğar.
- Her mecliste duyduğun şeyleri/sözleri aklında tut.

Evliya Çelebi'nin günümüzde Müze olarak kullanılan Kütahya'daki evi

